

Kozma Tibor

Az amerikai Belbiztonsági Minisztérium

A 21. század első évtizede valószínűleg úgy fog szerepelni a jövő történelemkönyveiben, mint jellegükben egymástól eltérő, de összességükben súlyos nemzeti, illetve nemzetközi válságok sorozata. E tanulmány azt vizsgálja, hogy az Amerikai Egyesült Államok a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően az állampolgárait, az intézményrendszerét és infrastruktúráját veszélyeztető kihívásokra milyen kormányzati reakciót adott a Belbiztonsági Minisztérium (Department of Homeland Security) felállításával. Az írás elsősorban a tárca szerkezetét, feladatrendszerét, illetve stratégiáját kívánja bemutatni annak érdekében, hogy az érdeklődő olvasó számára vázlatos képet adjon egy, a hazai modelltől teljesen eltérő komplex intézményről.

A Belbiztonsági Minisztérium létrehozását meghatározó körülmények

A 2001. szeptember 11-i terrortámadások előtti helyzet

A 2001. szeptember 11-i terrortámadások egyértelműen és mindenki számára bizonyították az Egyesült Államok sebezhetőségét. A támadás hatására két egymással párhuzamosan futó és szorosan összekapcsolható folyamat gyorsult fel, illetve „érett be”, ami által lehetővé vált a Belbiztonsági Minisztérium felállítása.

Az első a kritikus infrastruktúrák és a kiemelt nemzeti jelképek, vagyontárgyak védelmének magasabb szintű biztosítása, amely már a kilencvenes évektől a szövetségi kormányzat egyik fontos feladata volt. A 13010. számú elnöki utasítás (*executive order*) elrendelte az elnök közvetlen irányítása alá tartozó új szervezet, az Elnöki Bizottság a Kritikus Infrastruktúra Védelméről (*The President's Commission on Critical*

Infrastructure Protection) létrehozását. Az elnöki utasítás meghatározta, hogy a kritikus infrastruktúra az egymással összefüggő rendszerek és hálózatok kerete, olyan meghatározott ipari létesítmények, intézmények és a disztribúciós kapacitások köre, amelyek szolgáltatásának, termelésének folyamatos és zavartalan működése alapvető és elengedhetetlen a társadalom, a teljes körű kormányzat, és az Egyesült Államok védelmi és gazdasági biztonsága szempontjából. A definíció tehát – elsősorban a valós fizikai és a kibernetikai térben létező kormányzat és a gazdaság működésének zavartalan biztosítására törekedve – nagyon széles kört fog át. A kritikus infrastruktúra definíciója a 2001. szeptemberi terrortámadásig ebben a formában létezett. A bizottság tevékenységének köszönhetően 1998-ban a 63. számú elnöki direktíva (*presidential directive*) meghatározta, hogy ötéves távlatban létre kell hozni egy olyan nemzeti kritikus infrastruktúravédelmi képességet, amely minden zavaró szándék ellen hatékony védelmet tud biztosítani.

A belbiztonságban érintett szervek hatékonyságának növelése, esetlegesen egy új struktúrában való összevonásának gondolata már az 1998–2001 között működő USA Nemzeti Biztonság Bizottsága/21. század (*US Commission on National Security/21st Century*) munkája során előtérbe került. A bizottság 2001. februárban kiadta a Phase III. jelentést, amely röviden a következő javaslatot tartalmazta: Nemzeti Belbiztonság Hivatal (*National Homeland Security Agency*) létrehozása, a feladatrendszerek átdolgozása, illetve összehangolása a belbiztonságban érintett szervezetek koncentrált összevonásával. A javaslat törvénytervezet formájában 2001 márciusában a Kongresszus napirendjére került, majd a meghallgatásokat követően nem kapott további támogatást, így lekerült a napirendről.

A „9/11-es” terrortámadások utáni helyzet

A „9/11-es” terrortámadás okait, előzményeit és magát az eseményt több szinten vizsgálták, így a Kongresszustól elkezdve az egyes tárca és a biztonsági szektor meghatározó és széles körben ismert intézményi keretei között is. Általános volt a felismerés, hogy a „civil biztonsági szektorba” sorolható szervezetek közötti együttműködés, információcsere, információáramlás és a centralizált irányítás hiányaira, illetve súlyos visszasságaira kormányzati szinten kell megoldást találni. Az a döntés született, hogy egységesített, központi irányítás alá kell vonni az érintett biztonsági szektorba tartozó önálló szervezeti egységeket. A felismerés újdonsága az, hogy a taktikai, műveleti és stratégiai szinten tapasztalt hiányosságokra komplex stratégiai elgondolás mentén született válasz. Az események kronologikusan a következő módon zajlottak.

Bush elnök 11 nappal a terrortámadások után a törvényhozás együttes ülésén számos, a belbiztonság területét érintő változást jelentett be.

– Az elnöki adminisztráció keretein belül létrehozta a Belbiztonsági Irodát (*Office of Homeland Security*), amely ki fogja dolgozni a nemzeti terrorellenes stratégiát, összehangolja a központi kormányzati, állami, illetve helyi szinten folytatott terrorellenes tevékenységet, támadás esetén koordinálja a kormányzati tevékenységet.

– Létrehozta a Belbiztonsági Tanácsot (*Homeland Security Council*), állandó tagjai a belbiztonságban érintett tárca vezetői. A Nemzetbiztonsági Tanács feladatköréből a belbiztonsági terület átkerül a Belbiztonsági Tanácshoz.

2001. október 11-én a Kongresszus elé került a Nemzeti Belbiztonsági Minisztérium (*Department of National Homeland Security*) létrehozásának törvényjavaslati előkészítése.

Bush elnök 2002. június 18-án kettős javaslatot nyújtott be a Kongresszusnak. Egyrészt a kormányzati szerkezet megváltoztatását kérte (ezt kizárólag kongresszusi jóváhagyással lehet megtenni) azért, hogy a Belbiztonsági Minisztérium állandó helyet kapjon a szövetségi kormányzatban, illetve benyújtotta a tárca létrehozását, feladatait tartalmazó törvénytervezetet. (A Bush-féle törvénytervezet szinte azonos a korábbi törvénytervezettel.)

A 2002. június 20-án kiadott elnöki intézkedés megteremtette a már szervezetileg részben működő belbiztonsági hivatal működésének átmeneti alapjait, amely addig *Transition Planning Office for the Department of Homeland Security* néven működött.

2002. júniusában a Fehér Ház kiadta az első Nemzeti Belbiztonsági Stratégiát.

A folyamat végeredményeként a törvényhozás 2002. november 25-én elfogadta a belbiztonsági törvényt.

A kritikus infrastruktúra védelme, az 1998-ban elhatározott védelmi szervezeti kapacitás kiépítése és a terrorizmusellenes küzdelem nem katonai aspektusait érintő intézményrendszer összekapcsolása és fejlesztése egy rendszerbe került. Ennek a szervezeti keretét adja a Belbiztonsági Minisztérium, melynek létrehozása a Védelmi Minisztérium – *Department of Defense* – 1947-es felállításától az amerikai szövetségi kormányzatnak az elmúlt több mint fél évszázad során nem tapasztalt mértékű átalakítását hozta magával. A belbiztonság korábbi szakterületét jellemző intézményi széttagoltság megszüntetésével több mint 40 szervezet került egységes, központi irányítás alá.

A kritikus infrastruktúra 2001-től használt definícióját az USA Patriot Act (*Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001*) tartalmazza. E szerint a kritikus infrastruktúra a fizikai vagy a virtuális tér elemeiként az Egyesült Államok számára létfontosságú rendszerek és vagyontárgyak összessége, amelyek lerombolása, működésképtelensége a biztonság, a nemzeti gazdasági biztonság, a nemzeti egészségügy, illetve ezek együttes kombinációjának gyengítésével járhat.

A Belbiztonsági Minisztérium feladatrendszere, költségvetése

A feladatrendszer vizsgálata során érdemes a szervezetet létrehozó jogszabályból – a Belbiztonsági Törvényből (*Homeland Security Act*) – kiindulni. A jogalkotó az általános feladatköröket a következőképpen határozta meg:

– az Egyesült Államok területén terrortámadás megelőzése;

– az Egyesült Államok terrortámadásokkal szembeni sebezhetőségének csökkentése;

– az Egyesült Államok területén esetleges bekövetkező terrortámadás esetén a káresemény minimalizálása, a helyreállítás megszervezése;

– a tárca – a szervezeti és hatásköri összevonások révén – elsődleges és központi szerepet kap tervezői és műveleti síkon egyaránt a természet és az ember által okozott katasztrófák, vészhelyzetek kezelése alkalmával;

– a tárca irányítása alá kerülő szervek korábbi teljes hatásköre és feladatrendszere fennmarad azon feladatok vonatkozásában is, amelyek jellegüket tekintve kívül esnek a tárca meghatározott feladatkörén;

– a terrorizmus és az illegális kábítószerkereskedelem közötti kapcsolódási pontok feltárása, az illegális kábítószerkereskedelem elleni feladatok ellátása.

A terrorizmus elleni fellépés során a nyomozati és vádeljárás hatósági szerep továbbra is a helyi, állami, illetve központi rendvédelmi szervek, ügynökségek feladata, kivéve, ha külön nevesített jogi felhatalmazás a hatáskört és az illetékességet a Belbiztonsági Tárcához utalja.

Az első három helyen szereplő, a terrorizmussal kapcsolatos feladatkörök markánsan jelzik, hogy a Belbiztonsági Minisztériumot létrehozó jogalkotói akarat, politikai szándék az Egyesült Államok állampolgárainak, honi területeinek terrorizmussal szembeni sebezhetőségét kívánta megváltoztatni, növelve a megelőzési, felderítési és kár-elhárítási képességeket. Szintén az új tárca megjelenésével összekapcsolható újdonság, hogy bármilyen jelentős mértékű, kiterjedésű katasztrófa megelőzése, hatásainak enyhítése, összességében a kapcsolódó feladatok teljes spektruma egy központi kormányzati szerv irányítása alá került.

A Belbiztonsági Minisztérium vezetője közvetlenül az elnök alárendeltségében látja el a feladatait, állandó tagja a Nemzetbiztonsági Tanácsnak.

A költségvetés 2011-es évre tervezett sárokszámait megdöbbentően magas összeget adnak ki. Az éves kiadási főösszeg 56,335 milliárd dollár. Összehasonlításképpen az ENSZ békefenntartói tevékenysége, amely jelen van öt kontinensen, 16 műveletben és több mint 120 000 (katona, rendőr és civil) békefenntartó napi tevékenységét finanszírozza, összességében 7,9 milliárd dollárba kerül éves szinten. Elgondolkodtató, hogy milyen méretű apparátust és intézményrendszert jelent a tárca, ha az ENSZ békefenntartói tevékenységének működését több mint hétszer meghaladó összeg szükséges a finanszírozásához. Szintén elgondolkodtató, hogy a Magyar Köztársaság 2010-es költségvetésének kiadási főösszege csak mintegy 20%-al több a Belbiztonsági Minisztérium éves költségvetésénél. A következőkben egy összesített táblázat ad némi támpontot, hogyan oszlik meg ez a kiadási főösszeg a Belbiztonsági Minisztérium alá tartozó szervezetek között.

(A közölt táblázat nem teljes, kiemelés révén kizárólag a legnagyobb fejezeti főösszeggel gazdálkodó szervezeti egységek kerültek feltüntetésre.) Ami a főösszegeken túl kifejezetten érdekes lehet, az a 2010-es bázisévhez képest feltüntetett változások mértéke. A teljes 2011-es tervezett költségvetés 1,71%-al magasabb a bázisévhez képest, így jelzésértékű, ahol negatív előjelű, illetve +2%-ot meghaladó változás szerepel. Az általános műveleti és reagáló képesség hatalmas növekedését mutatja a táblázat utolsó sorában szereplő összeg és a százalékos változás.)

A Belbiztonsági Minisztérium által kiadott pénzügyi összefoglaló alapján öt funkció szerint elkülöníthető terület között oszlik meg a többletköltség. A szemléletet jól jellemzi, hogy az összefoglaló előterjesztői természetesnek veszik, hogy a bázisév finanszírozási keretszáma megmarad, csupán a többletfinanszírozási igényt és annak szükségességét, indokát adják meg.

A Parti Őrség technikai állományának fejlesztése évente mintegy 1,4 milliárd dollárt tesz ki. Ezt a tételt figyelmen kívül hagyva látható, hogy a terrorizmusellenes küzdelem területe kapja a legtöbb forrásnövekedést.

A Belbiztonsági Minisztérium alá tartozó szervezetek

Szervezetek	Fejezeti főösszeg millió dollárban	Változás (bázisév: 2010)
US Customs and Border Protection	11 180	-2%
US Coast Guard	10 078	0%
Transportation Security Administration	8 165	+7%
Federal Emergency Management Agency	6 527	+5%
US Immigration and Customs Enforcement	5 835	+2%
Federal Emergency Management Agency: Grants	4 000	-4%
US Citizenship and Immigration Services	2 812	-2%
National Protection and Programs Directorate	2 361	-3%
US Secret Service	1 812	+6%
Departmental Operations	1 270	+58%

A Belbiztonsági Minisztérium szervezeti felépítése

A szervezeti felépítés dinamikusan változott. A kutatásaim során talált öt változás közül az első, a 2003. január 24-i javasolt szervezeti struktúra, alapjaiban rakta le a tárca mai felépítését. Mindvégig állandó pont maradt, hogy a tárca vezetője (európai terminológiában miniszter) mellett mindig egy általános helyettes szerepel, illetve a további felsővezetői szintek rendszere és elnevezése is állandó elem. Jellemzően két módon kapcsolták be a tárca struktúrájába az egyes önálló szervezeteket. Az első körbe azokat sorolom, ahol az adott szervezet vezetője közvetlenül a tárca vezetőjének jelent, ilyen például a Parti Őrség, a Bevándorlási és Migrációs Szolgálat stb. A második körbe már célirányos, szakterületekbe sorolt összevonás alapján kerültek egyes szervezetek, itt az összevont szakterületet egy-egy szakmai vezető felügyeli. A vezetői szint megjelölésénél a fordításból esetlegesen adódó torzítás elkerülése érdekében az eredeti angol terminológiát használok: *under secretary*, az ez alatti vezetői szint az *assistant secretary*. Összesen öt *under secretary* vezető pozícióval állították fel a Belbiztonsági Minisztériumot.

A 2003. március 1-jével hatályos szervezeti struktúra jelentősen növelte a tagoltságot: elsősorban közvetlenül a tárca vezetője (és helyettese) alá soroltak be további szakterületeket. Mivel a Belbiztonsági Minisztérium jogelőd nélküli új kormányzati szerv, az első időszak során a sajátos helyzetből adódóan számos új, a titkárság vezetői és koordinációs területeit erősítő irodával, főosztállyal bővült. Jól látható, hogy belső működése során a Belbiztonsági Minisztérium az itt összpontosított szervezetek közötti koordináció, együttműködés, egysé-

ges vezetés és fokozott információáramlás megteremtése révén már a kezdetektől igyekezett kiaknázni mindazon előnyöket, amelyek egy ilyen struktúrában potenciálisan benne vannak.

A következő jelentős átszervezés 2006 júliusára esett, amelyet egy időszakos szervezeti átvilágítás, illetve a Katrina hurrikán pusztítása során a tárcánál – elsősorban a reagáló képesség területén – tapasztalt hiányosságok indokoltak.

A 2007. novemberi átszervezés során megerősítették a katasztrófa-helyzeteknél alkalmazásra kerülő szövetségi vezetési, irányítási szakterületet.

A 2008-as szervezeti struktúra alapján megállapítható, hogy a korábbi, könnyen áttekinthető szervezeti struktúra helyét egy sokkal bonyolultabb vette át. Összesen hét kiemelt és hatalmas személyi kört, költségvetést igénylő szakterület mellett számos (17) iroda, főosztály, igazgatóság, tanácsadó szervezet maradt meg a tárcavezető, illetve a titkárság közvetlen irányítása alatt.

A jelenlegi struktúrában a hét legjelentősebb szervezet, amely egy-egy kiemelt szakterületet fog át, a következő:

- US Customs and Border Protection (USA vámhivatalok és a határvédelem szervei egységes rendszerben);
- US Coast Guard (USA Parti Őrség);
- Transportation Security Administration (USA Közlekedésbiztonsági Hivatal);
- Federal Emergency Management Agency (USA Szövetségi Katasztrófavédelmi Ügynökség);
- US Immigration and Customs Enforcement (USA Bevándorlási és Vámmrendészet);
- US Secret Service (USA Titkosszolgálat);
- US Citizenship and Immigration Services (USA Állampolgársági és Bevándorlási Szolgálatok).

A minisztérium titkárságához tartozó szervezetek:

- The Privacy Office (Titokvédelmi Hivatal);
- The Office for Civil Rights and Civil Liberties (Állampolgári Jogok és Szabadságjogok Hivatala);
- The Office of Inspector General (Főfelügyelő Hivatala);
- The Citizenship and Immigration Service Ombudsman (Állampolgársági és Bevándorlási Szolgálat Ombudsman);
- The Office of Legislative Affairs (Jogalkotási Ügyek Hivatala);
- The Office of the General Counsel (Főtanácsadó Hivatala);
- The Office of the Public Affairs (Közkapcsolati Ügyek Hivatala);
- The Office of Counternarcotics Enforcement (Kábítószerellenes Rendészet Hivatala);
- The Office of Executive Secretariat (Igazgatósági Titkárság Hivatala);
- The Military Advisor's Office (Katonai Tanácsadó Hivatala);
- Office of Intergovernmental Affairs (Tárcaközi Ügyek Hivatala).

A tárca titkárságához tartozó tanácsadó szervezetek:

- The Homeland Security Advisory Council (Belbiztonsági Tanácsadó Testület);
- The National Infrastructure Advisory Council (Nemzeti Infrastruktúra Tanácsadó Testület);
- The Homeland Security Science and Technology Advisory Committee (Belbiztonsági Tudományos és Technológiai Tanácsadó Bizottság);
- The Critical Infrastructure Partnership Advisory Council (Kritikus Infrastruktúra Tanácsadó Testület);
- The Interagency Coordinating Council on Emergency Preparedness and Individuals with Disabilities (Katasztró-

- fvédelmi Felkészültség és Rokkantak Hivatalközi Koordinációs Tanácsa);
- The Task Force on New Americans.

A Belbiztonsági Minisztérium 2008–2013-ra szóló stratégiája

A 2002-es Nemzeti Belbiztonsági Stratégia egyértelműen és kizárólag egy területre koncentrál: a nemzetközi terrorizmussal szembeni feladatokra.

Három alapvető célja a következő:

- az Egyesült Államokat veszélyeztető terrortámadások megelőzése;
- az Egyesült Államok terrortámadásokkal szembeni kiszolgáltatottságának csökkentése;
- a terrortámadások következményeinek felszámolása, helyreállítás, kárenyhítés.

Az öt évre szóló stratégiát komplex és egységes szemlélet jellemzi, ezzel együtt nagyon pontosan és részletesen elkülönít egyes területeket, amelyekre célokat tűz ki, feladatokat határoz meg, definíciókat ad.

A legjelentősebb biztonsági kockázatnak továbbra is a terrorizmust tekinti. A második kategóriába a nemzet biztonságát súlyosan veszélyeztethető források tekintetében két síkon gondolkoznak: ember által előidézett, illetve a természeti veszélyek, katasztrófák körében. Érdemes külön kiemelni a legfontosabb alapelveket:

- az alkotmányos jogok és az amerikai értékek védelme;
- a kockázati tényezők teljes spektrumának szervezetenkénti összevont, egységes szemlélete;
- bizalomépítés, együttműködés és partneri kapcsolatok révén;
- kockázatmenedzsment alkalmazása;
- a rendkívüli eseményekre való felkészültség fejlesztése;

- az elszámoltathatóság és átláthatóság biztosítása;
- modern technológia alkalmazása a biztonság és hatékonyság fokozása érdekében;
- a belbiztonsági tárca a központi kormányzat integrált erőforrása;
- rugalmasság.

A dokumentum jelentős részét öt, stratégiai célkitűzéseknek szentelt fejezet teszi ki.

Az egyes stratégiai fejezetek

1. Az amerikai nemzet védelme a „veszélyes emberekkel” szemben. Kapcsolódó szakterületek:

- a határok hatékony ellenőrzése, védelme;
- a belső rend védelme, a bevándorlási jogszabályok hatékonyabb alkalmazása;
- a munkavállalók, utazók fokozottabb szűrése, emelt szintű okmány- és adatvédelem;
- a bevándorlók esetében fokozottabb és célirányos ellenőrzések, a bevándorlási hivatal megerősítése.

A célok érdekében jelentősen megnövekedik a természetes határterületek ellenőrzésének hatékonyságát, növelik a Parti Őrség általános műveleti képességét.

2. Nemzeti védelem veszélyes anyagokkal szemben. Kapcsolódó szakterületek:

- „radiológiai és nukleáris jellegű” támadások megelőzése, megakadályozása;
- „biológiai jellegű” támadások megelőzése, megakadályozása, és védelem velük szemben;
- „vegyi jellegű” és robbanóanyaggal elkövethető támadások megelőzése és megakadályozása;
- kábítószeres, csempészárú és más veszélyes termékek illegális kereskedelmének megakadályozása.

A célokhoz rendelt 2013-as ambíciószint alapján látható, hogy a tengeri kikötők áruforgalmi biztonságát kiemelten kezelik. Például 2013-ra a tengeri kikötőkön keresztül folytatott kereskedelmi áruforgalom 99%-át kívánják radiológiai műszerekkel ellenőrizni, illetve a beérkező konténerek 86%-a már a célirányosan felkészített kikötői ellenőrző rendszeren keresztül fog belépni az amerikai területekre.

3. Kritikus infrastruktúra védelme. Kapcsolódó szakterületek:

- a kritikus infrastruktúra és a kulcsfontosságú erőforrások védelme, megerősítése;
- a kormányzat kommunikációs és irányítási képességeinek folyamatos és zavarmentes biztosítása;
- a kibernetikai rendszerek védelmének fokozása;
- a közlekedési rendszerek védelme.

4. Szükséghelyzet esetén a nemzeti reagáló képesség megerősítése. Kapcsolódó szakterületek:

- a felkészültség biztosítása;
- a reagáló és a helyreállítási képesség megerősítése.

A veszélyhelyzetek körének széles spektrumából adódóan a szükséghelyzetek jellege, bekövetkezésének helye, mérete nehezen modellezhető, egy ilyen jellegű esemény bekövetkezése számos váratlan elemet tartalmaz. A felkészülés ezért roppant nehéz és költséges. A Belbiztonsági Minisztérium elsősorban a saját állomány felkészítését, folyamatosan készenlétben tartott egységeinek fenntartását tartja fontosnak. A kormányzati rendszerben lévő társszervek és más civil kapacitások közötti irányítási és műveleti együttműködés kialakítása közös képzések, felké-

szülés révén segítheti a stratégiai célok elérését.

5. A Belbiztonsági Minisztérium műveleti és vezetési rendszerének megerősítése, egységessége. Kapcsolódó szakterületek:
- a szervezet irányítási rendszerének, teljesítményének növelése;
  - progresszív hírszerzési és információs ismeretek megosztása;
  - az irányítási, tervezési és műveleti koordináció integrálása a tárca rendszerében.

Összegzés

Az Egyesült Államok a biztonság fogalmának komplex megközelítéséből fakadóan a biztonságot érintő minden egyes területre kénytelen egyre nagyobb forrást rendelni annak érdekében, hogy állampolgárai biztonságának emelt szintjét legyen képes biztosítani. A pénzügyi befektetés együtt jár intézményi fejlődéssel, új jogi normák

megjelenésével, szélesebb személyi kör foglalkoztatásával, ami időigényes folyamat. A 2001-es, illetve a 2002-es év során – relatíve rövid idő (14 hónap) alatt – egy önálló tárca keretében létrehozták azt a centralizált módon szervezett szakirányító kormányzati szervet, amely az erre a területre szánt pénzügyi, személyi erőforrásokat a leghatékonyabban képes hasznosítani. A központi kormányzati struktúrában megjelenő új tárca véleményem szerint megfelelő válasz volt a korábban tapasztalt problémák kezelésére. A 2001. szeptember 11-i terrortámadás ugyanakkor nem kiváltotta, csupán jelentősen felgyorsította azt a korábban induló folyamatot, amely végül kormányzati változásokat is eredményezett. Jelentősége ebben a vonatkozásban sem lebecsülendő. A belbiztonsági minisztérium kormányzati rendszerben betöltött szerepe, felépítésének struktúrájából származó előnyök miatt elgondolkodtató lehet akár annak a vizsgálata is, hogy lehetséges-e a rendszernek vagy egyes elemeinek a hazai adaptálása. ■

Irodalom

2009. évi CXXX. törvény a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről.
- DHS. Fact Sheet: Secretary Napolitano Announces Fiscal Year 2011 Budget Request, Washington D. C. 2010.02.01. http://www.dhs.gov/ynews/releases/pr_1265049379725.shtm.
- DHS. Senior Leadership: The First Five Years: 2003–2008, Washington D. C. www.dhs.gov/xlibrary/assets/senior_leadership_2003_2008.pdf.
- DHS. US. Department of Homeland Security Strategic Plan Fiscal Years 2008–2013. Washington D. C. www.dhs.gov/xlibrary/assets/DHS_StratPlan_FINAL_spread.pdf.
- DHS: Budget in Brief, Fiscal Year 2011, Washington D. C. <http://www.dhs.gov/xabout/budget/>.
- Homeland Security Act of 2002, Public Law 107–296, 111-es szekció. Washington D. C. 2002.11.15.
- House Document 107–227. A Legislative Proposal to Create a New Cabinet Department of Homeland Security, Washington D. C. 2002.06.18. http://www.dhs.gov/xabout/history/publication_0005.shtm.
- National Strategy for Homeland Security, Office of Homeland Security, 2002.07. Washington D. C.

- Collins, Pamela A. – Baggett, Ryan K.: *Homeland Security and Critical Infrastructure Protection*. Westport, Connecticut, USA, 2009, Prager Security International.
- Peacekeeping Fact Sheet: Factual information about UN peacekeeping.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/overview.shtml>.
- US Commission on National Security/21st Century (Hart – Rudman commission): Phase III. Report, Road Map for National Security: Imperative for Change. Washington D. C. 2001. 02. 15.
- US PATRIOT Act, The Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act of 2001. Public Law 107-56, 1016/e szekció, Washington D. C. 2001. 10. 26.
- USA President Executive Order 13010 – Critical Infrastructure Protection, Washington D. C. 1996. 07. 17.
- USA President Executive Order 13228 – Establishing the Office of Homeland Security (OHS) and the Homeland Security Council (HSC), Washington D. C. 2001. 10. 08.
- USA President Executive Order 13267 – Establishing a Transition Planning Office for the Department of Homeland Security Within the Office of Management and Budget. Washington D. C. 2002. 06. 20.
- USA Presidential Decision Directive/NSC-63. Critical Infrastructure Protection, Washington D. C. 1998. 05. 22.